

# Arterielle sår

av Maren Østråt og Ann Karin Vikeså



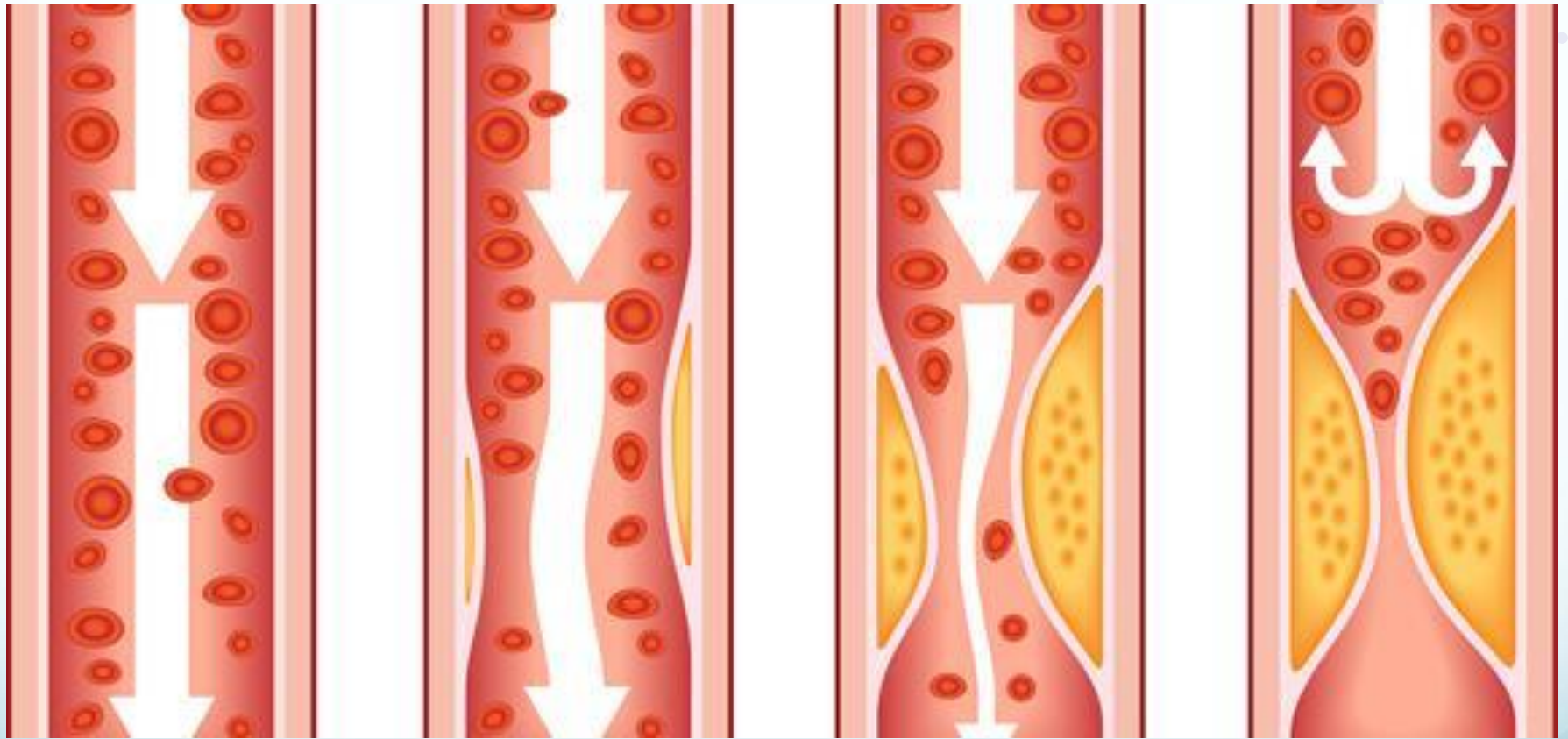


# Hva er et arterielt sår?



Definisjon fra NIFS:

Arteriosklerose forårsaker redusert oksygen- og næringstilførsel. Resultatet blir mindre sirkulasjon med etterfølgende vevsdød og sår dannelse.



# Hvordan diagnostisere et arterielt sår?

- Kjennetegn?
- Lytt til pasienten
- Føl og se
  - pulsforhold
- Mål AAI



# Fontaines 4 stadier

1. Asymptomatisk
- 2a. Claudicatio intermittens – gangdistanse >200m
- 2b. Claudicatio intermittens – gangdistanse <200m
3. Hvilesmerter
4. Gangren/sår

# Røykeben



# Risikofaktorer

- Røyking
- Diabetes
- Adipositas
- Høy alder
- Gener





# Sårbeskrivelse



- Oftest distalt på foten
- Ser utstanset ut, har mer markert sårkant enn venøse sår
- Ofte gul og svart nekrose
- Kan se tørre og livløse ut
- Kan være dype
- Blek og kald hud

# Ankel-arm-index



<b>AAI &gt; 1.0</b>	<b>Normalt / Ingen arteriell svikt</b>
AAI > 0,8	Lettgradig arteriell svikt
AAI > 0,5 – 0,8	Arteriell svikt → karutredning
AAI < 0,5	Alvorlig svikt, Kritisk iskemi

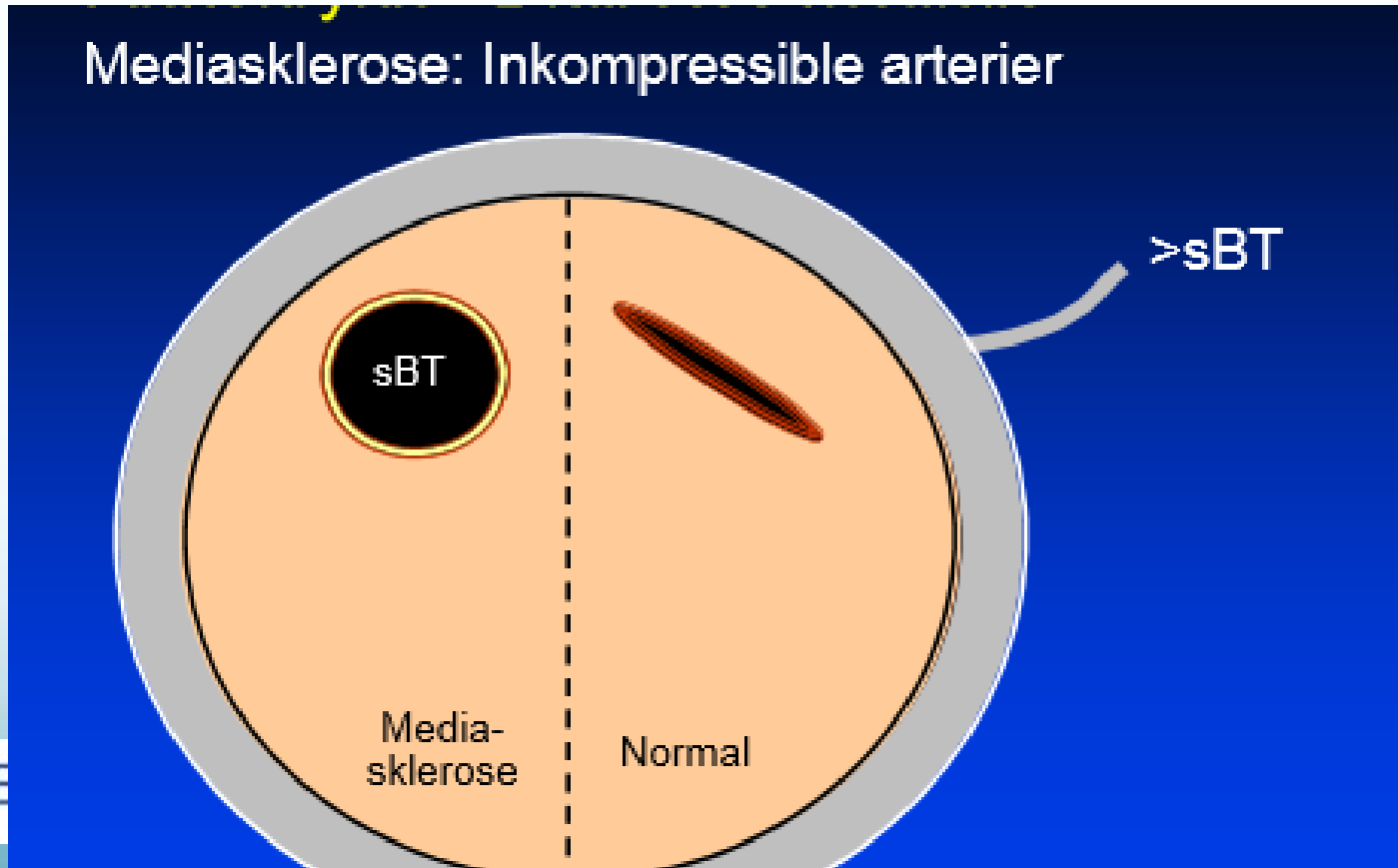
Feilkilder?

Langøen og Gürgen(2012)  
“Sårbehandling og hudpleie”

# Mediasklerose, AAI > 1,3

Stive karvegger-

Hindrer kompresjon av arterien og gir ugyldig AAI.



# Tåtrykk

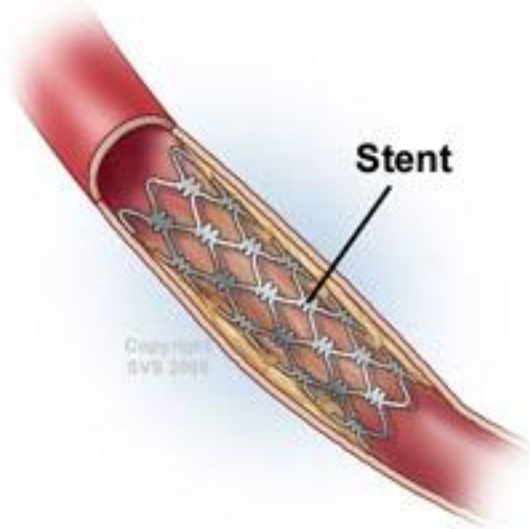
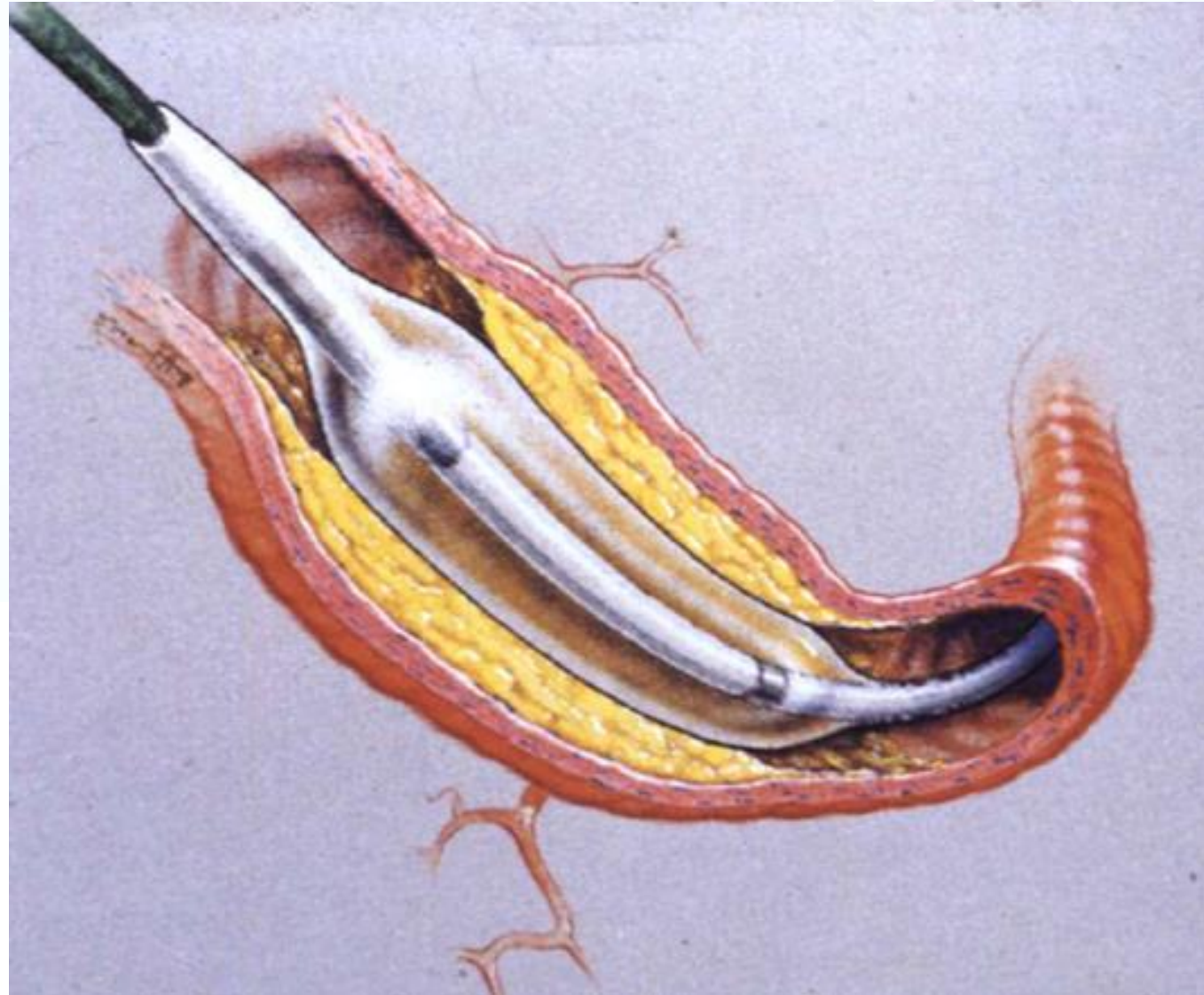


# Utredning og behandling

- AAI/Tåtrykk
- CT Angio – kartlegge sirkulasjon
- Livsstilsendringer
- Medikamentell behandling
- Endovaskulær eller kirurgisk behandling
- Lindrer- men helbreder ikke!

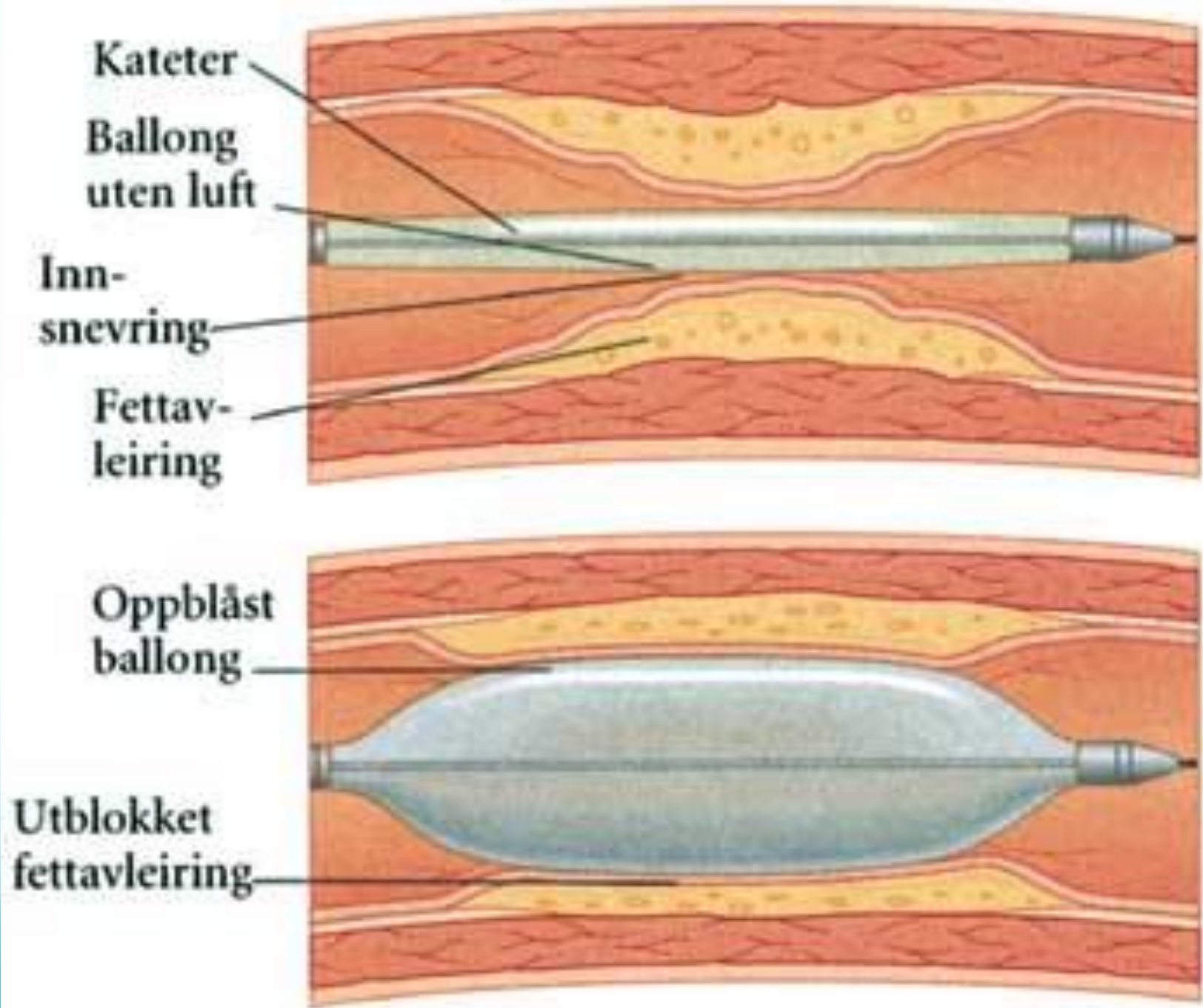
# PTA

(Perkutan  
Transluminal  
Angioplastikk)



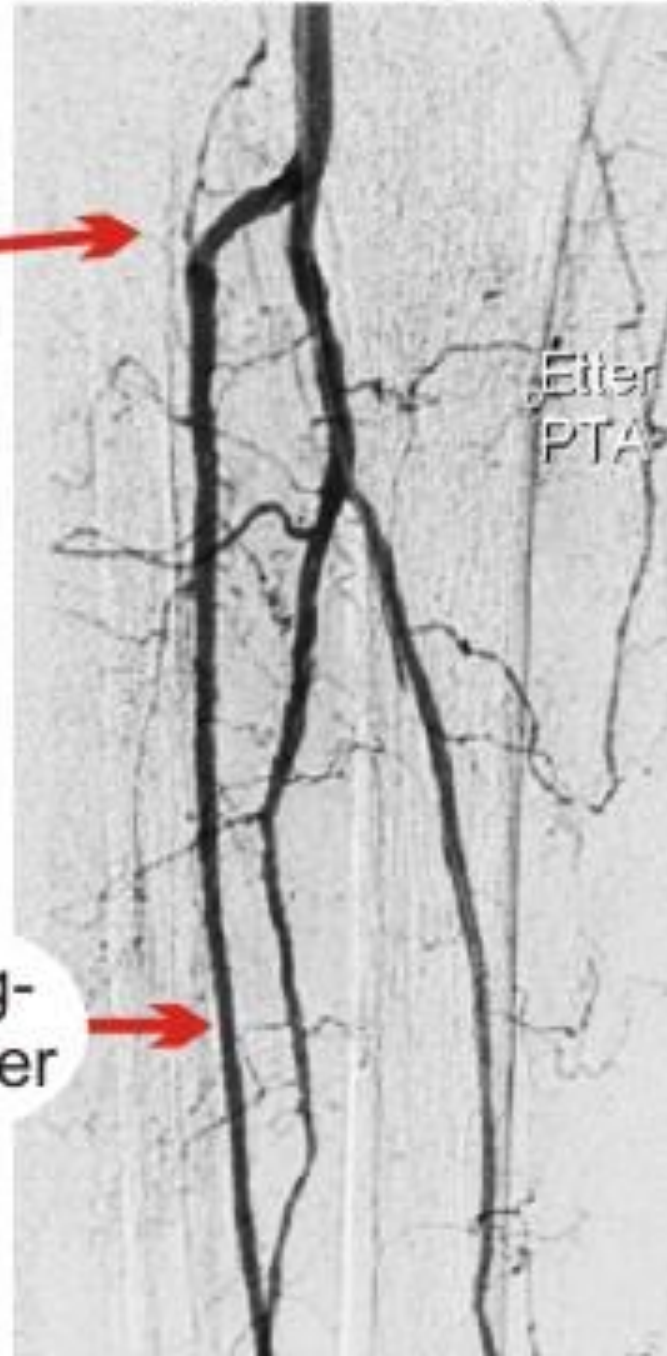
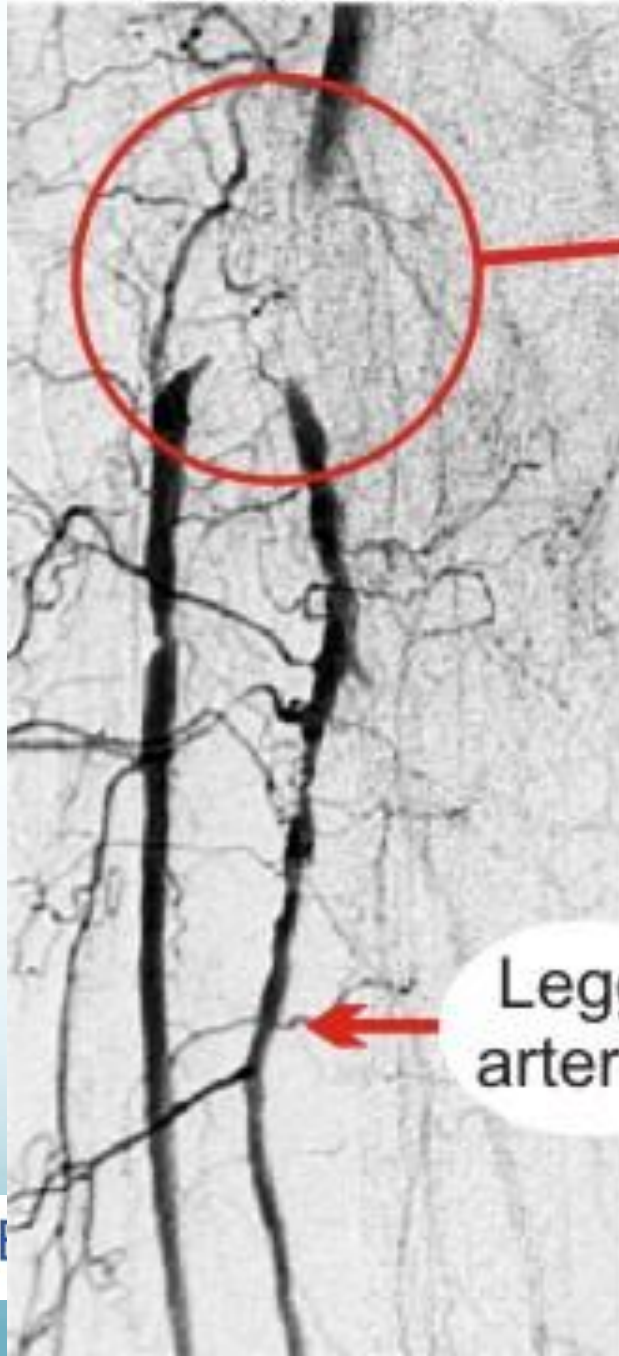
Copyright  
BVS 2018

ER



Før blokking

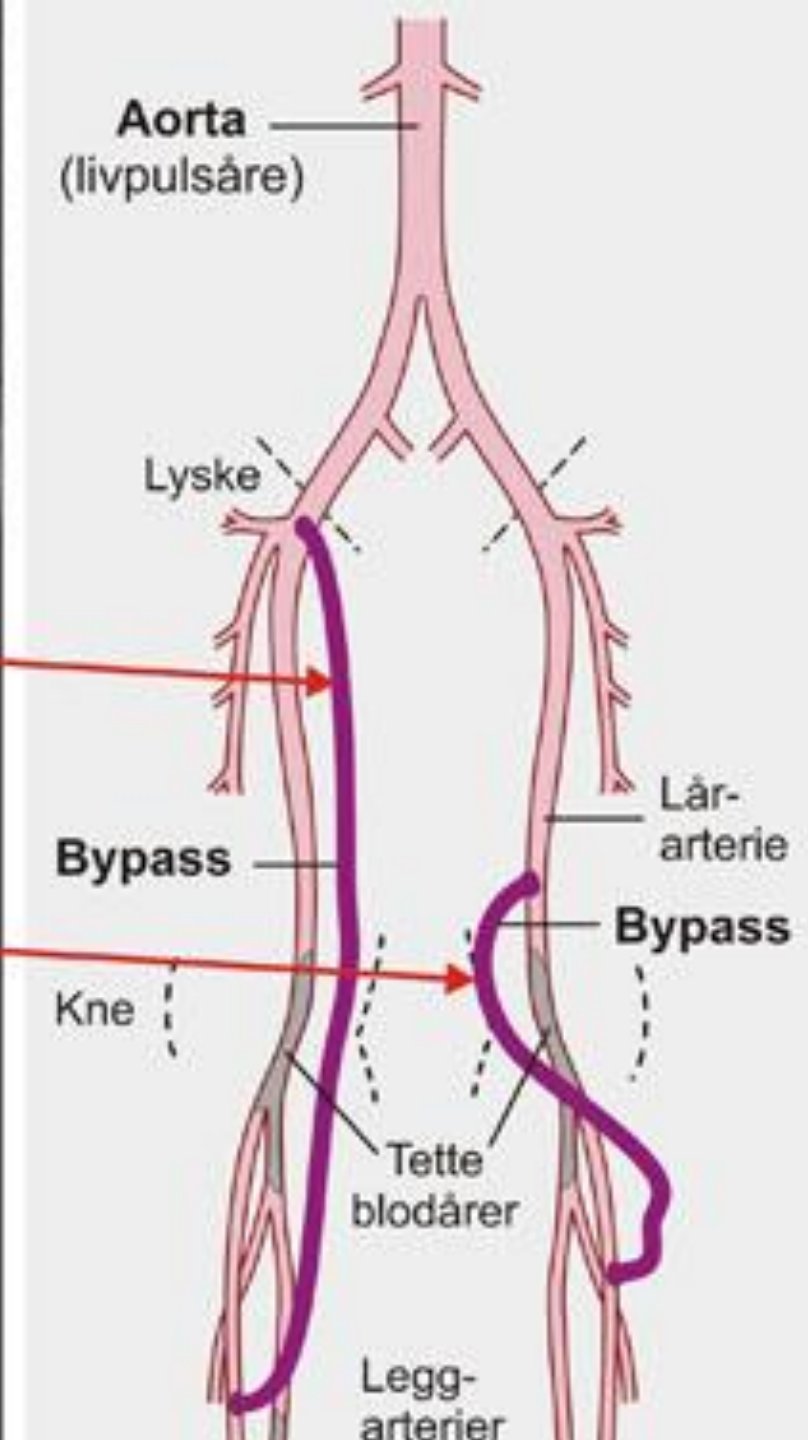
Etter blokking

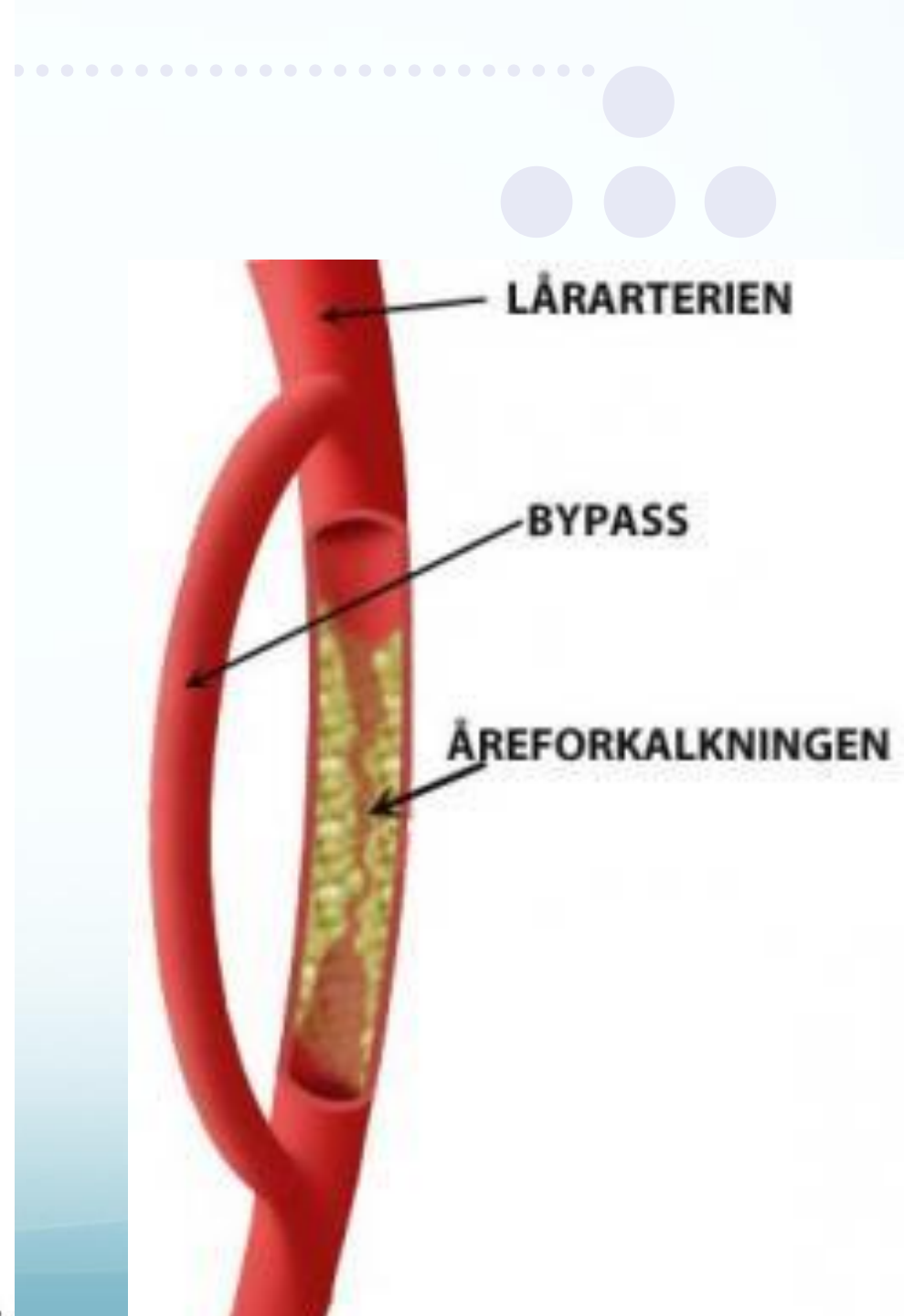
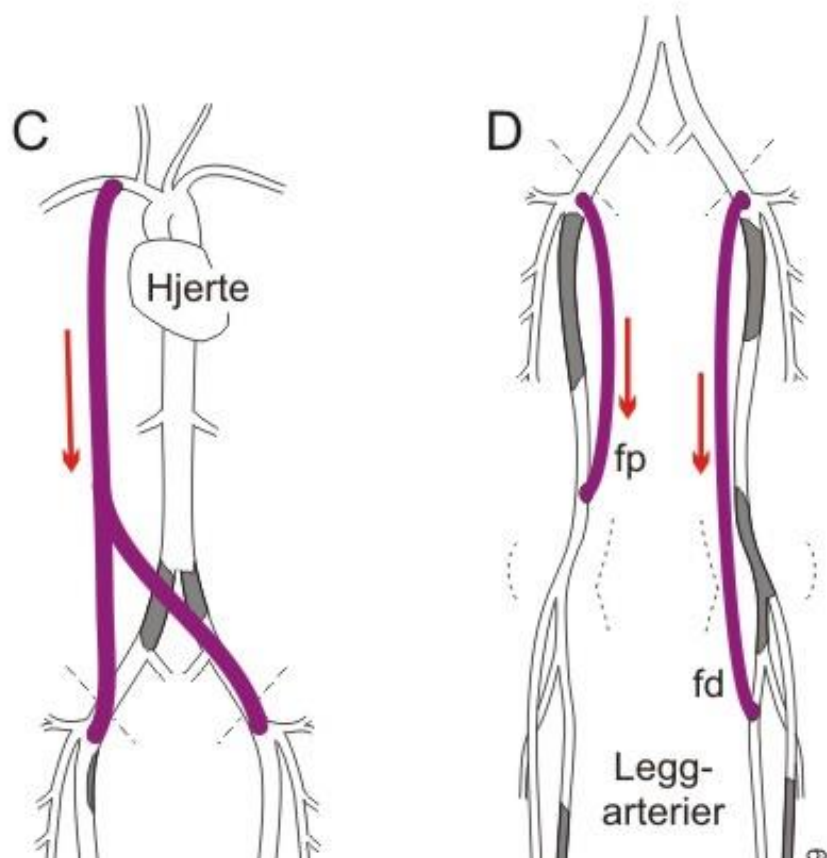
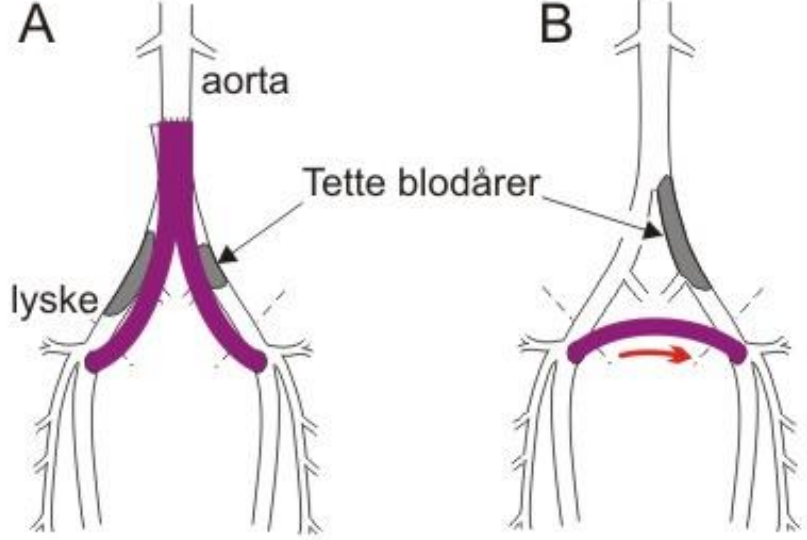


Legg-arterier



# Bypass

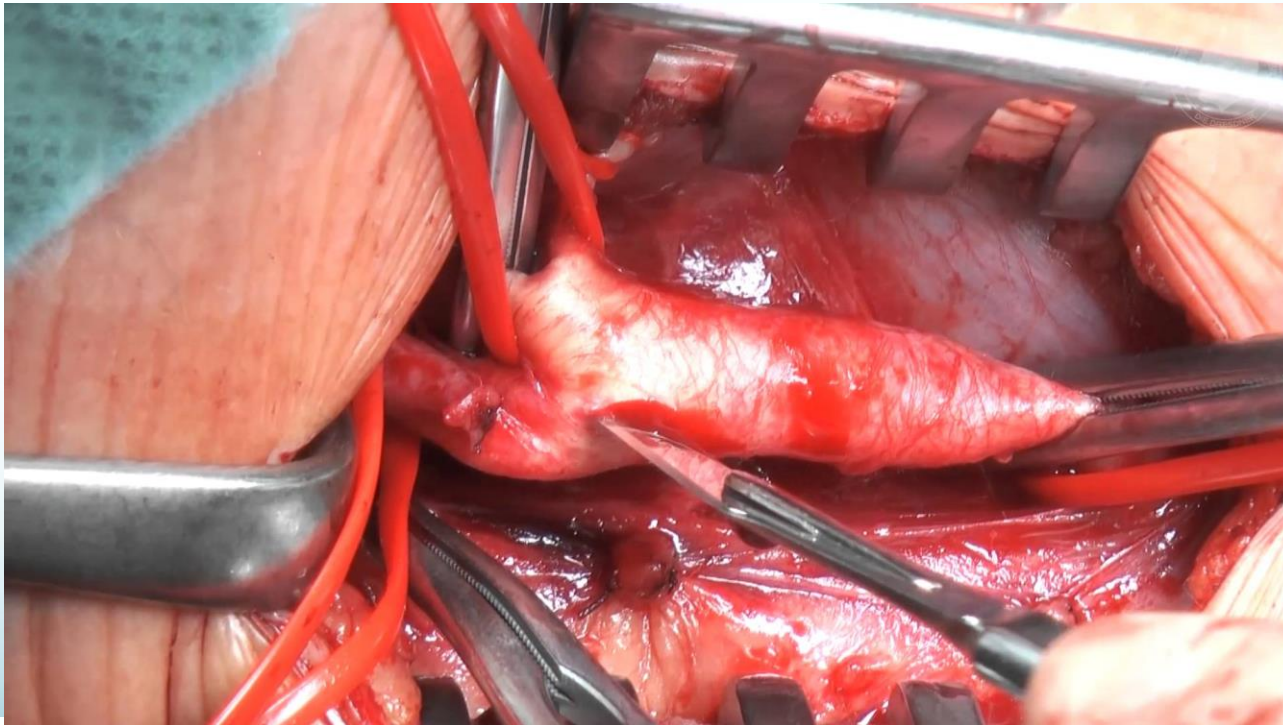




# TEA

## - trombendarterektomi

Skreller av det indre laget av en arterie.



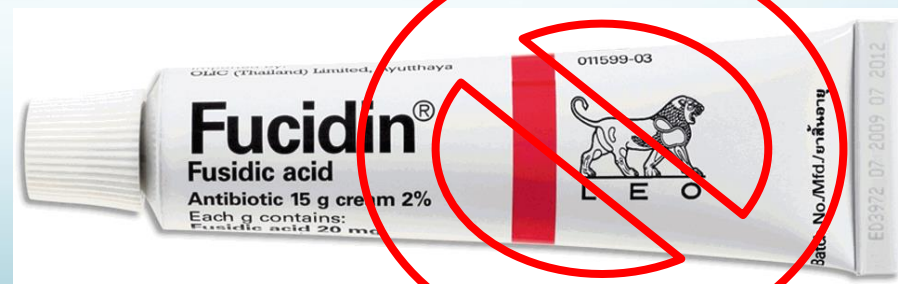
# Lokal sårbehandling ved AAI < 0,5

Tørre svarte nekroser HOLDES tørre.

Ingen mekanisk debridering.

Tegn til systemisk infeksjon? AB krever intakt sirkulasjon.

ALDRI lokalantibiotika



# “Palliativ” sårbehandling

- dersom ingen mulighet for å gjenopprette sirkulasjon
- Smerter
- Evt. amputasjon

# CASE

Kvinne 78 år, arteriell svikt.

PTA.

AAI 0,7.

Hvordan vil du behandle dette såret?



# ....CASE

Debridere nekrose  
og  
trykkavlastning!



# Behandling av sår etter karkirurgisk intervensjon

**AAI > 0,5**

TIME- prinsippet





# Ikke- kirurgisk behandling

Ernæring

Røykestopp

Mosjon

God lokal sårbehandling



# Kompresjon

Blandingssår

Dersom tilfredsstillende  $AAI > 0,5$ .

Mediasklerose? Vurdere bruk kontinuerlig.

Forhøre med lege.

Coban 2 ved  $AAI > 0,8$

Coban 2 Lite ved  $AAI > 0,5$ .

# CASE



Kritisk iskemi AAI  
under 0,5

Behandling:  
TEA.

→ AAI 0,55

Amputasjon av tær.



Tiltak: Røykestopp





06/04/2015 12:34





12/05/2015 13:21

3 måneder etterpå →  
Såret er grodd 😊



07/07/2015 12:19

**Hva er viktig videre?**

# Referanser / Anbefalt litteratur

Langøen, A. (Red.) (2012). Sårbehandling og hudpleie(4.utg). Oslo: Gyldendal Norsk Forlag AS

Lindholm, C. (2012). Sår. Oslo: Akribe Forlag AS

Norsk interessefaggruppe for sårheling- NIFS

Gottrup, F.(Red.).(2008). *Sår- baggrund, diagnose og behandling*(2.utg) København: Munksgaard Danmark

[Karkirurgi.org](http://Karkirurgi.org)



Takk for oppmerksomheten 😊